

trenja. Niso neznani primeri, ko so se takšna trenja prav močno stopnjevala ter končno izžvala zelo neprijetne posledice z raznimi neprilicami premestitvami.

Kako temu odpraviti? Edina rešitev je v gospodarski osamosvojitvi vaškega učiteljskega, v snovanju lastnih vaških učiteljskih menz. Seveda pride to v poštev le tam, kjer je na razpolago kuhinja ter po možnosti šolski vrt. — Vse samsko učiteljsko si skupno najame kuharico ter samo na podlagi demokratičnih principov določi jedilni list za teden dni naprej. Ob koncu meseca pa vsakdo odplača svoj del.

Takšne učiteljske menze so po svojem namenu slične nabavljalnemu zadrugam, ker onemogočajo gospodarsko izkoriščanje učiteljskega ter preprečujejo njegovo moralno od-

višnost od krajevnih mogotcev. Učiteljsko pa razen tega dobi možnost, da si prehrano z vsemi podrobnostmi uredi po lastnem okusu ter da si poleg tega še s stalnim dnevnim kontaktom najde prijetno tovariško razvedrilo in zabavo.

Ni to kak nerealen, fantastičen predlog, kajti v marsikateri vasi že obstojajo takšne menze, in kot je izkušnja pokazala, so se povsod zelo dobro obnesle. Prehrana učiteljskega se je tako izboljšala in kar je posebno važno — pocenila. Na ta način so se povečali samostojnost, neodvisnost in zunanji ugled učiteljskega. Vse to pa je poleg resničnega tovarištva in družabnosti nujno potrebno pri vsakem pozitivnem delu, posebno pa pri vzgojnem.

Peš.

Dva jubileja

V božičnih praznikih sta obhajala v Mariboru dva naša odlična tovariša svoji šestdesetletnici, sta to tov. Ivan Tomažič, upokojeni šolski nadzornik, in tov. Ivan Lukman, upokojeni šolski upravljavec. Kakor sta njih rojstna dneva blizu skupaj, prvi je bil rojen 24. drugi pa 25. dec. 1876, tako je tudi njiju delovanje zelo slično.

Tov. Ivan Tomažič je služboval dolgo dobo let v Stari cesti pri Ljutomeru in v Mariboru na III. deški osnovni šoli, od leta 1925. je bil pa nadzornik za srez Maribor-levi breg. Ne le kot izborni učitelj, temveč tudi kot nadzornik se je odlikoval, bil je pa tudi iskren tovariš in svetovalec. Ni čudno, da je zavzemal radi tega tudi odlična mesta v učiteljskih društvih. Bil je dolgoletni predsednik Ljutomerskega in Mariborskega učiteljskega društva, a pred vojno je bil tudi tajnik Zveze štajerskih učiteljskih društev. Znan pa je tudi kot agilen naroden bорец. Bil je med ustanovitelji Ljutomerskega sokolskega društva, v katerem je mnogo let aktivno deloval. Po prihodu v Maribor je tukaj

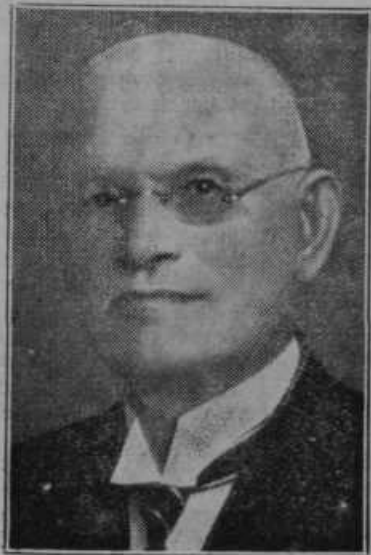
krepro pomagal v raznih društvih, posebno v C. M. D.

Tovariš Ivan Lukman pa je deloval dolgo dobo let v Šoštanju. Kot izborni gospodar se je udeleževal v najrazličnejših kmetijsko gospodarskih društvih. Poleg tega pa je bil več let načelnik v sokolskem društvu. Tudi na čitalnišnem odru je nastopal kot igralec in režiser. Po prihodu v Maribor je bil kmalu imenovan za upravitelja III. deške šole, kjer je deloval do upokojitve. Tudi tukaj društveno ne miruje. Bil je predsednik učiteljskega društva za Maribor-mesto, a tudi v drugih društvih se je aktivno udeleževal. Kljub svojim 6 križem še pridno igra odbojko in telovadi pri Sokolu. Kot gospodar vzorno vodi in pomaga na koloniji kraljice Marije na Pohorju.

Preobsežno bi bilo, ako bi hoteli opisati vsa dela obeh naših tovarišev. Še skromne vrstice naj bodo posvečene njihovima jubilejema z željo, da bi ostala še mnogo let čvrsta in zdrava.

-il.

† Franu Gabršku,

umrlemu višjemu šolskemu nadzorniku v poklju, je izrekel na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu dne 18. januarja tov. Andrej Rape, banski šolski nadzornik v p., sledeče lepe besede v slovo:

Zalni zbor!

K počitku polagamo enega naših najboljših, najzatrnejše delavnih mož, ki so krasili življenje s svojimi deli sploh, posebno pa še duhovno življenje naše mladine v polpretekli dobi.

Dolga je bila pot pokojnika in utrudila ga je težka učiteljska hoja. Legel je v grob, da se odpočije, okoli nas pa vejejo kakor dihi spomini nanj.

Zmago Švajger:

Človeka nikar...!

(Iz zbirke: »Nenapisana kronika.«)

Tako je bilo in nič drugače. Vsi tisti, učitelji, ki bodo z besedo hoteli olepšati svoje življenje, bodo lagali, vsi tisti pa, ki bodo hoteli poveljati svoje trpljenje, se bodo vedno prezgodaj rodili.

Učitelj Nerač je nekje v življenju, nekje na tisti strmi poti, kjer te gonijo in porivajo, kjer te hvalijo in opljuvajo, kjer ti plezajo na hrbet in s hrbta, srečal človeka.

Zdelo se mu je kot v prividu. Pa le za hip. Iz privida je rastla resnica. Spomin se je zaril v najbližjo preteklost, na ulico, na prve korake v samostojno življenje. Toliko, da ni bleknil:

»Nisi le ti? Za „cerberusa“ so te imenovali.«

Človek se je zasmejal. Smeh je zakril »cerberusovo« obličje, zakril pa ni njegove duše, katere vražji sij je žarel v najbolj skritem kotičku levega očesa. Čez desno oko je rad povešal žmurko — baje tako, ker je eden njegovih slavnih prednikov imel tudi to navado.

To srečanje je bilo kratko. Na učitelja Nerača pa je napravilo globok vtis. Bil je pač mlad, tudi žmurke ni imel navade povešati, revež pač ni imel slavnih prednikov, in tako je siromak gledal kar z dvema očmi v ta božji svet. In to je bilo zanj usodno. Preveč je videl, toda to bi mu še bilo odpuščeno, toda siromak, imel je še to grdo napako, da je tudi preveč govoril. Za govorjenje brez slavnih prednikov pa ni pravega odpuščanja.

Tako se je učitelj Nerač že v zorni mladosti dokopal do globokega spoznanja: malo videti, še manj pa govoriti. Namesto v življenje, je obrnil pogled vase. Gledati je moral; rodil se je pač revež z dvema očmi.

In tako se mu je odprl nov, dotlej neznan svet. Videl je, da človek, v svojem idealizmu je sem pristeval vse vzgojitelje, živi prav za prav iz dveh življenj. Prvo te vodi do zunanje sveta in do zaračunavanja vseh vrst, ob vsaki priliki in času. Drugo, naši učeni duhoslovci bi mu rekli: notranje ali dušno življenje, pa je le njegova last, z edino napako, da človeka povsod spremlja in draži, če nima žmurke.

Hote ali nehoti, nočemo ga soditi, toda učitelj Nerač je postal radi takšnega gledanja na svet; dvoživka. Človeka bi streslo, že misel na dvoživko je grozna, biti dvoživka pa je vsekakor čudo, vsaj na tem svetu. Doslej so o dvoživkah govorile le pravljice, ki so imele nekoč resnično ozadje.

Vest za zunanji svet mu je postala mirna. Pripetilo se je celo, da so ga jeli hvaliti. Eden izmed velikih gospodov je ob neki priliki celo znil: »Učitelj Nerač, prerodili ste se, kdo bi si kaj takega o vas mislil? Le tako naprej!« Učitelj Nerač se je zahvalil kot se spodobi, pri tem pa, o joj, nadloge! Nekje notri, kjer ni izgovorov, ga je zbudilo, spomnil se je, da nima pravih žmurk in — pobegnil. Velikemu gospodu je kar ušlo: »Zopet se je prerodil. Vrag naj ga vzame! Prezgodaj sem ga pohvalil!«

Nič na svetu ni moglo priti učitelju Neraču tako do živega kot ta pohvala. Prvič v življenju je spoznal, da prav za prav ni tako težko priti do sreče. (Siromak je pozabil, da

zvenel zbor pevcev. In veselo mi je bilo ta krat ob srcu.

Glejte, kakor svetlo sonce in čarobni glasovi v cerkvi, tak je bil vsak dan življenja v domu tega moža, njegova srčna vez in ljubezen do otrok, njegova ljubezen do rojstnega kraja Holmca, ki ga je v pogovoru tako rad omenjal, do njegovih planink, do domovine, ki jo je tako ljubil, češ: sveta je domovina, blagoslovljena z delom in ljubeznijo, posvečena s trpljenjem in krvjo.

V jasnem večeru sem šel nekoč na hrib.

Učiteljski pokret Božični sestanek „Učiteljskega pokreta“

Dne 5. januarja t. l. se je zbralo v Reherjevi sobi Nabavljalne zadruge drž. nam. v Mariboru 60 članov »Učiteljskega pokreta«, da definitivno sprejmejo podrobnejši načrt za svoje bodoče delo. Predsednik mariborske delovne zajednice tov. Majhen je pozdravil vse navzoče.

V svojem kratkem nagovoru je poudaril, da Učiteljski pokret pri svojem delu

noče poudarjati nikakih svetovnonazorskih vprašanj.

Pokretašem je samo za stvarni študij. Mladi po mišljenju hočemo z delom opravičiti svoj obstoj, vendar je treba tu še ponovno poudariti, da v svoj krog ne vabimo samo onih, ki so mladi po letih, temveč vse, ki so mladi po mišljenju.

Nato je prevzel vodstvo sestanka preds. učit. dr. za Maribor. Po kratkih uvodnih besedah je podal besedo tov. Schwazu, ki je referiral o

potrebi in programu učiteljskega pokreta. Iz njegovega referata je tov. predsednik resumiral sledeče glavne misli:

1. Nujno nam je potrebna osamosvojitve od političnih strank in tesnejša naslonitev na stanovsko organizacijo.

2. Potreben je podrobnejši študij kraja, v katerem deluje učitelj, kajti le po temeljitom poznavanju gospodarskih prilik tistega kraja bo učitelj pravilno usmeril svoje šolsko in izvenšolsko delo.

3. Potrebni so ožji stiki med šolo in domom.

V debati se je ugotovilo, da so »Učiteljskemu pokretu« slične akcije zamrle prvenstveno zato, ker

1. so bili mnogi kolegi pod vplivom ideologij, ki so jih pri takem delu ovirale,

2. ker je učiteljske slabo pripravljalo bodoče učitelje za tako delo,

3. ker so vse akcije prišle od zgoraj in niso zrastle iz stvarnih potreb podeželja.

Nato se je debata razvila v pravcu organizacije dela pri študiju vasi. Poudarja se še enkrat, da je vsaka akcija pri delu v šoli in izven nje iluzorna, dokler ne poznamo naše vasi. Toda študij vasi ni edini namen »učiteljskega pokreta«. Dvigati hoče tudi kulturni standard slovenskega učitelja.

Sele pri temeljitom poznavanju učiteljevega delovnega okoliša bo zrastle pred učiteljem pravi duševni lik slovenskega otroka. Organizacijo tega dela si je predstavljati sledeče:

a) V posameznih geografskih ali političnih edinicah se bodo našli ljudje, ki imajo voljo in sposobnost za delo v smislu programa »Učiteljskega pokreta«. To so krožki. (Lahko pa dela tudi kak posameznik.)

b) V večjih kulturnih centrih (Mariboru, Ljubljani itd.) se osnujejo delovne edince, ki usmerjajo vse delo na svojem področju in zbirajo izsledke krozkov.

V upravnem oziru naj obstajajo:

a) sreski odbori »Učiteljskega pokreta« pri sreskih društvih JUJ (ki pa niso povsod nujni),

Ves se je svetil v božji luči in to krasno žarenje je končno mirno ugasnilo.

Glejte, tako tiha, mirna in lepa je bila smrt višjega šol. nadzornika Frana Gabrška.

France Gabršek je v svoje življenje zapisal sam trajno svoja dela tako, da se nam kažejo in ni jih treba še posebej naštevati.

To in tak je bil mož, ki ga danes polagamo k počitku in ki mu beli dan pošilja zdaj zadnji pozdrav v tih pokoj.

France, počivaj sladko in mirno, saj do slej nisi poznal počitka! Pokoj Tvoji duši!

b) sekijski odsek »Učit. pokreta« pri sekijski JUJ v Ljubljani kot najvišja upravna instanca.

Potrebno bi bilo, da se s programom pokreta čim bolj aktivizirajo sreska društva.

Sprejme se predlog, da naj se v sekijski odsek kooptira vsakokratni predsednik mariborske delovne edince. Ker bo stroške za to nosila edinica, se predlog soglasno sprejme. — S tem je bil dopoldanski del sestanka končan.

Popoldne so udeleženci razpravljali o organizaciji tiska za »Učiteljski pokret«. Urednik »Učiteljskega tovariša« se strinja s splošno zahtevo, da se rubrika »Naš glas« preosnuje v »Učiteljski pokret«. Predlaga pa, da naj bi v rubriki »Učit. pokret« izhajala samo navodila za delo in razni izsledki, do katerih je pri tem delu prišlo. Članki, ki obravnavajo splošna stanovsko politična vprašanja, naj pridejo v splošni del lista. Ti naj se pošiljajo direktno njemu in ne uredniku rubrike, ker mu bo na ta način lažje preprečiti eventualna nesporazumjenja.

Ob koncu debate o tisku je dal predsednik na glasovanje sledeč sklep:

1. Sekcijo prosimo, da se otvori v »Učiteljskem tovarišu« rubrika »Učiteljski pokret«, v kateri se objavljajo vsi članki, ki so v zvezi s programom »Učiteljskega pokreta«.

2. Strinjamo se s tem, da se vsi stanovsko-politični članki splošne vsebine pošiljajo direktno uredniku »Učit. tovariša«.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Nato je dobil besedo tovariš Mencej, ki je sestavil

podroben načrt za proučevanje vasi

in je referiral o njem. Načrt vsebuje poglavja o gospodarskem, socialnem, higienskem in kulturnem položaju vasi ter posebno poglavje za študiranje odnosov kmetke mladine do družbenih dogajanj. Uvodoma je referent dokazal potrebo zbiranja tega statističnega materiala. Drugi narodi imajo že zbrano in le zato se jim je posrečilo, da so svoje šolstvo, svoje učne načrte in svojo vzgojo lahko spravili v sklad z duhom časa. Vse tisto, kar je bilo pri nas storjenega v tem pravcu, je bilo samo kopiranje tujih vzorov in ni rodilo onih uspehov, ki smo si jih želeli, da bi lahko z drugimi narodi roko v roki šli v tempu sodobnega napredka. Ko bomo spoznali, kako stvarni položaj našega podeželja oblikuje duševno rast slovenskega otroka, nam bo tudi našo šolo in naše delo med narodom možno postaviti na realno osnovo. — Predavatelj je nato podrobneje razčlenil posamezne točke načrta ter podal nekaj važnejših pojasnil.

V debati je bilo ugotovljeno,

da bo po izdelanem programu lahko postaviti ustrezajoč učni načrt,

da je treba posredovati pri oblastih (finančni direkciji, banski upravi), da bodo člani imeli prost dostop do potrebnega materiala, in

da je treba načrtu dostaviti še posebno poglavje v industrijskih krajih ter točki o alkoholizmu in tujem prometu kot gospodarskih, socialnih in kulturnih problemih in točka o pripadnosti posestev z ozirom na narodnost. Ker bi nekateri tovariši hoteli imeti

Nerač govori dalje:

»Nekoč je mati pokrila s svojim telesom grob svojega sina ubijalca, da ga ne bi opljuvali njegovi sovražniki...« (Citat iz neobjavljene drame prijatelja.)

Iz družbe:

»Kaj le govori?«

»Danes pa.« Nerač je dobil prvotni glas, »danes pa je čas, ko rodna mati zataji svojega sina.«

Družba:

»Kaj le hoče?«

»Tovariši, zdi se mi, da je trpljenje namesto ljubezni rodilo sovraštvo. Najvišji Učitelj je...«

Družba:

»Pijmo!«

Nerač:

»Prekleti, nič ne razumete! Tudi jaz ne. Do nedavna sem mislil, da je za zgodovino celjskih grofov najvažnejše, da so bili fevdalci in zatiralci našega kmeta, danes pa vem, da je važno le to, da so pili nekje daleč v družbi svojih kronanih gospodarjev baje prleško vino. To je zgodovina!«

Iz družbe:

»Kdo te je učil tako govoriti?«

Nerač (kot bi se pogrezal v zemljo):

»Mladost, tista strta mladost, ki je prišla do spoznanja: „Človeka nikar...“ —, če še kdo želi vzgojitelje!«

Nerač je omahnil. Vrišč družbe ga je prekril.

Drugi dan se je zopet zabubil.

Hotel je pač živeti — ta Nerač.

Dvoživka iz pravljic, ki imajo resnično ozadje, je stegovala zopet svoje pošastne šape...

še podrobnejša navodila, jih predavatelj opozori na dejstvo, da bi sedaj bilo težko dati splošne lekcije. Zato se sklone, naj se zbiratelj materiala obračajo po podrobnejša navodila na odbor.

Po zaključeni debati je bil izvoljen odbor mariborske delovne zajednice, kakor sledi: Vladko Majhen, predsednik, Miloš Ledinek, tajnik, Golež Jadviga, blagajničarka ter odborniki Vollmayer, Kociper in Grbec.

Pri slučajnostih je bila kot prva soglasno sprejeta sledeča

resolucija za slovensko učiteljstvo:

»Učiteljski pokret«, organiziran v okviru stanovske organizacije slovenskega učiteljstva, zahteva od svojih članov, da se z vso resnostjo lotijo sistematičnega proučavanja gospodarskih, socialnih in kulturnih razmer svojih šolskih okolišev ter iščejo poti, kako bi rezultate svojega proučavanja v šoli in izven nje pedagoško in organizatorično uporabili v korist in napredek slovenskega ljudstva.

Vstop v »Učiteljski pokret« je prostovoljen. Vstopi lahko vsak učitelj, ne glede na svetovni nazor in politično prepričanje. Pre-

vzete naloge v smislu njegovega programa so obvezne.

Naše hotenje je pošteno, naše delo javno in zato podvrženo javni kritiki, ki nam je dobrodošla, če je stvarna in dobrohotna.

V nadaljnji debati se je določilo sledeče:

a) Želi se, da so vsi člani v naši rubriki podpisani s polnim imenom.
b) Prispevki za rubriko naj se pošiljajo na naslov: Hudaes Oskar, Šmartno ob Paki. Honorarji od člankov se odstopajo blagajni »Učiteljskega pokreta«.
c) Sestavi naj se bibliografija literature, ki jo bomo potrebovali pri delu. Podatki naj se pošiljajo na naslov: Mencej Martin v Šoštanj.

d) Društva, ki so votirala podpore pokretu, se naprošajo, da jih čimprej nakažejo.

e) Prihodnji sestanek naj se vrši o Veliki noči v Mariboru. Če pa bi med tem časom prišlo več odklonilnih predlogov, se sestanek odloži.

f) Člani naj pri sres. društvih poagitrirajo za posredovalnico služb brezposelnih učiteljev. Pri »Ped. centrali« v Mariboru.

Lepo uspeli sestanek je predsednik zaključil ob 17. uri.

Splošne vesti

— **Zadružno - knjigovodski tečaj za učiteljske abituriente.** Sekcija JUJ v Ljubljani je priredila zadružno - knjigovodski tečaj za učiteljske abituriente, stanujoče v Ljubljani in okolici. Tečaj se bo vršil redno vsak dan od 19. do 20.30 ure (razen sobot, nedelj in praznikov) do konca februarja v gremijalni šoli v Trgovskem domu. Vodstvo tečaja je prevzel šol. nadzornik g. Grum. Tečaj se je pričel v ponedeljek 18. t. m. — Podpredsednica banovinske sekcije JUJ tov. Franja Završanova je pozdravila udeležence tečaja in spregovorila nekaj besed o pomenu tečaja. Rekla je: Organizacija ima po svojih pravilih med drugimi tudi ta smoter, izpopolnjevati članstvo strokovno, moralno in intelektualno. Moralna moč naših zahtev pa mora soneti na soglasnosti z občenarodnimi interesi. Zavedati se moramo, da smo učitelji naroda, da delimo z njim vse dobro in vse hudo. Tega svojega zvanja se je učitelj vedno zavedal, zato je svoje znanje, svoje sposobnosti uveljavljal v delu izven šole in usmerjal to delo po svojih sposobnostih. — Razmere zadnjih let pa nam kažejo, da je neobhodno potrebno, da učitelj svoje delo izven šole posveti zadružnemu gospodarstvu, da se tako izboljša gospodarski položaj in dvigne blagostanje. Razmere same kličejo po tem delu, ker se prav v tem pričakuje rešitev. Zato prireja sekcija za vas ta zadružni tečaj, ki naj vam da osnovo za nadaljno poglobljanje in izpopolnjevanje, ki naj vas usposobi za delo na gospodarskem polju. Zelim gg. predavateljem in vsem udeležencem v imenu sekcije mnogo uspeha in obenem otvarjam tečaj. Predavatelj tega tečaja so gg.: Šol. nadzornik Grum, profesor trgovske akademije g. dr. Mihelak, tajnik Zveze slovenskih zadrug g. Schauer, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug g. Trček, tajnik Zadružne zveze prorusist g. Kralj in zadružni knjigovodja g. Kramar. — Tečaj bo najbrže podaljšan za nekaj večerov radi predavanja stanovsko - idejnega značaja in o stanovskih organizacijah. Med tečajem bo tudi več praktičnih ekskurzij. — Za abituriente izven Ljubljane bo sekcija priredila takšen zadružno - gospodarski tečaj v počitnicah. Prav tako hoče sekcija pod vodstvom mariborskega sreskega društva prirediti zadružno - knjigovodski tečaj tudi za mariborske abituriente.

— **Širši članski sestanek brezposelnih učiteljskih abiturientov v Ljubljani.** V nedeljo, dne 17. jan. 1937, se je vršil širši članski sestanek odbora brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUJ v Ljubljani. Na članskem sestanku so bili navzoči tudi zastopniki mariborskih učiteljskih abiturientov iz Maribora. Na tem sestanku z dnevnim redom: 1. Pozdrav tov. načelnice, 2. Govor tajnika sekcije g. Kumlja »Smer stanovske organizacije«, 3. Poročila odborov, 4. Predlogi za novi odbor odbora, 5. Slučajnosti, — se je pred vsem razpravljalo o perečem vprašanju: Nastavitev brezposelnih učiteljskih abiturientov. Iz raznih statistik smo izvedeli, da nas je okoli 700 brezposelnih in da je v dravski banovini še nad 200 praznih mest, tako da grozi v oddaljenejših manjših krajih, kjer so že dalje časa brez učiteljev, analfabetizem. Iz poročila tajnice je razvidno, v kakšnih razmerah živimo mi mladi — polni elana in želje po udejstvovanju. Okoli 160 učiteljskih abiturientov živi v zelo slabih, 230 v slabih in samo okoli 17 jih živi v dobrih razmerah. Toliko javnosti v vednost. — Posebno pa je na nas napravil globok vtis govor g. tajnika Kumlja, ki nam je točno orisal smeri organizacije JUJ in pomen deklaracije iz l. 1926. — Na predlog tov. načelnice, da se predlaga nov odbor, je bil predlagan isti in sprejet, z motivacijo, da do nadaljnjega ostane še stari odbor, dokler se akcija, ki si jo je zamislil ljubljanski odsek z mariborskim, ne izvede. — Ob slučajnostih nam je gospod tajnik sekcije omenil, da je v predlogu drž. proračuna letos predvidenih 800 nastavitev; kar smo vsi z veseljem pozdravili. — S tem je bil dnevni red izčrpan in tov. načelnica je zaključila širši članski sestanek.

— **Tov. Skulj Andrej,** sreski šolski nadzornik za kamniški srez, je obšel in se nahaja na bolniškem dopustu. Zelim mu skorajšnje okrevanje.

— **Gg. poverjenike Slovenske šolske Matice** najljubneje prosimo, da pohite z nabinanjem članov in da nam dokončno število javijo vsaj do 15. februarja, ker bomo takrat določili naklado knjigam po številu prijavljenega članstva. Gg. poverjenike opozarjamo, da začnemo letos z izdajanjem pedagoških priročnikov, ki bodo zelo dobro služili našemu učiteljstvu. Zato smo prepričani, da se bo gg. poverjenikom posrečilo dobiti vsaj isto število članov kot lani, če že ne več.

Odbor.

— **Člane Slovenske šolske Matice** in vse tiste, ki bi se hoteli naročiti na letošnje knjige (izidejo Pedagoški Zbornik z zelo bogato in aktualno pedagoško vsebino, dr. Bohinčeva knjiga o geografiji Evrope, in Vrančeva knjiga o strnjemem pouku), vlijudno in nujno prosimo, da se javijo pri našem poverjeniku ali pa direktno na naslov SSM, Ljubljana, Komenskega ulica, šola na Ledini, vsaj do 15. februarja, ker bomo tedaj morali dokončno določiti število naklade. Ker začnemo letos s prvo knjigo pedagoških priročnikov, smo prepričani, da nam bodo ostali zvesti vsi naši dosednji člani in da bomo pridobili mnogo novih. — Odbor.

*Cenjenemu učiteljstvu se priporoča
nova galanterijska
in modna trgovina*
Cuznar Stane

Ljubljana — **Frančiškanska ulica 4**
Oglejte si naše izložbe!

— **V spomin** blagopokojnega gospoda Fr. Gabrška, višjega šolskega nadzornika v pok., in mesto venca na njegov grob, je darovalo učiteljstvo osnovne šole na Grabnu sto dinarjev za šolsko kuhinjo svoje šole.

— **Učiteljski pletarski tečaj v Ptuj.** Po naročilu prosvetnega ministrstva je upravljelstvo drž. moške obrtne šole za pletarstvo v Ptuj priredilo specialni učiteljski tečaj v pletanju onih izdelkov, ki so potrebni kmetovalcu. — Učiteljskega tečaja se je udeležilo 8 učiteljev, ki so razen ene izjeme še vsi uradniški pripravniki in 2 brezposelna učit. abiturienta. Tečaj je trajal od 28. dec. 1936, do 9. t. m. — V dopoldanskih praktičnih učnih urah, ki jih je bilo skupno 40, so tečajniki dobili osnovne pojme o obdelovanju zelene in bele vrbe ter pletanju predmetov, ki pridejo v poštev pri šolskih urah ročnega dela ter pri večernih zimskih tečajih za odraslo vaško mladino. — V 20 popoldanskih teoretskih učnih urah je upravljel šole tov. Ogorelec Mirko podal glavne osnove o vrbovstvu, o obrtni zakonodaji, soc. zavarovanju, obliki raznih obratov, strokovnem šolstvu, o kalkulacijah in računovodstvu. — Namen vseh tečajev je podati v kratki in zgoščeni obliki vso najpotrebnejšo snov. Zato zahtevajo vsi tečaji izrednega duševnega napora ter močne koncentracije. Posledica tega pa je, da postanejo tečajniki, kljub zanimanju za snov, vedno bolj izčrpani, duševno in telesno ubiti ter apatični do vsega. Da v gornjem tečaju ni prišlo do tega, gre vse priznanje izredno zanimivemu in nazornemu podajanju tov. upravitelja Ogoreleca. Tako so n. pr. tečajniki »osnovali« gospodarsko zadrugo ter kot »zadružniki« izvršili vse v dejanski praksi možne trgovske posle (nakup strojev v CSR, na jerm posojil, nakup in prodaja poljskih pridelkov etc.). Ob najaktivnejšem sodelovanju vseh, sredi splošne pozornosti in živahnosti, so se tečajniki seznanili s določbami zakona o zadrugah, s potrebnimi formalnostmi pri njih ustanovitvi. — V soboto 9. t. m. so tečajniki priredili zaključni in poslovljni večer, drugi dan pa odpotovali na svoja redna službena mesta. Vitor.

Knaus - Oginov
Intimni ženski koledar
z dopolnilom — se dobi v Knjižarni
»Učiteljske tiskarne«, **Frančiškanska ulica št. 6**
Cena din 23.—
Nakup priporočamo vsem ženam.

— **Tovarišice,** ki so obiskovale uvodni tečaj v Mariboru — Vesna — 1936., prosim, da nemudoma pošljejo oba zvezka na naslov: **Anka Mešiček, Maribor — Krčevina.**

Osebnne zadeve

— **i Za člane banovinskega učiteljskega disciplinskega sodišča v Ljubljani** so imenovani: profesor Ludvik Vazzaz, Ivan Strukelj, banski šolski nadzornik v Ljubljani, in Lovro Korenčan, učitelj v Retečah. Za njihove namestnike pa so postavljeni: Marija Sadar-Kleinmayer, šolska upraviteljica v Šiški, Vinko Okorn, učitelj v Ljubljani, in Franciška Završan, učiteljica na Rudniku pri Ljubljani.

— **i Za preglednika šol v kamniškem srezu** je imenovan Franc Erjavec, referent prosvetnega ministrstva, za škofjeloški srez pa Ivan Kržišnik, šolski upravitelj v Čatežu ob Savi.

— **i Iz državne službe je odpuščen** Hilda Ule, učiteljica ženskih ročnih del v Ločah.

— **i Razrešeni so naslednji šolski upravitelji:** Alojzija Kukovec v Stoperčah, Ivan Kuraž v Dravogradu, Marija Kastelic na Slivnici, Dominik Bric na Dobravi, Janko Gačnik v Guštajnu, Ciril Vobič v St. Andražu, Ulrik Hauptman v Ribnici na Pohorju, Janko Kržič v Ločah, Bogdan Golmajer pri Sv. Križu, Dragotin Fakin v Boštanj, Josip Kladnik v Sevnici, Alojzij Lovšin v Braslovčah, Radoslav Vrežec na Suhorju.

— **i Postavljeni so naslednji šolski upravitelji:** Mirko Gujnik pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Josip Tratnik v Gornjem gra-

du, Ana Reitz-Gantar na dnevnem zavetišču v Šiški, Marija Šmolič na dnevnem zavetišču pri Sv. Florijanu v Ljubljani, Janja Segula na dekliški šoli v Ptuj, Josip Kutin v prvem mestnem mladinskem domu v Mariboru, Martin Vrečko na drugem mestnem mladinskem domu v Mariboru, Ivan Rutter v Kotljah, Milan Lah v Negovi, Jožef Kocbek v Vučji vasi, Anton Valenčak v Guštanju-Ravnah, Bogomir Breje v Štrekljencu, Ciril Drekonja v Turnišču, Alojzij Blenkuš v Kočevju, Anton Bratkovič v Veliki Pirešici, Ivan Tušar v Dobropoljah, Albert Poljšak v Naklem, Marija Trampe na Vačah, Anton Lovše na bežigradski šoli v Ljubljani in Ivan Mihler v Ljubljani.

— **i V VIII. pol. skupino so napredovali sledeči učitelji in učiteljice:** Mirko Ljubič v Stalcerjih, Gabrijel Tavš v Novem mestu, Pavel Japelj v Smedniku, Ivan Prisljan v Pilštajnu, Karel Prah v Vurbergu, Nada Bobič v Rušah, Ivan Jezeršek v Komendi, Vinko Guna v Zagorju, Lovro Korenčan v Retečah, Ciril Končnik v Razvanju, Stanislav Andoljšek v Gozdu, Martin Ambrož v Strančah, Ivan Pertot v Litiji, Jožica Škerlj v Metliki, Hilda Požar pri Sv. Lovrencu na Pohorju, Antonija Knap v Štorah in Ivan Laharnar na Blejski Dobravi.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

— **i Iz govorov na shodu J. R. Z. 17. I. v Ljubljani.** Zupan dr. Adlešič: Naš slovenski jezik se ne sme spoštovati samo na ulicah, marveč tudi v vseh naših uradih in podjetjih brez izjeme. Ne zadovoljimo se s tem, da nam samo ustava jamči naše pravice do rabe in enakopravnosti slovenskega jezika, marveč zahtevamo, da se bo spoštoval naš jezik tudi v naših šolah in pri vsej naši vzgoji, tako da se ne bo ta vzgoja vršila samo v slovenskem jeziku, ampak tudi v pravem slovenskem duhu. (Po Ponedeljskem Slovincu od 18. I.)

— **i Iz sklepov konference jugoslovanških škofov:** Katoliški episkopat ugotavlja, da se v številnih šolskih knjigah izpodkopavajo temelji katoliške vere in morale. Vera se izpostavlja zasmehu in potvarja resnica katoliške cerkve, s čimer se težko žali čut katoliških vernikov. Tudi v tej smeri je storil katoliški episkopat potrebne korake pri merodajni drž. oblasti. (»Slovenec«, 15. I.)

— **i Vojaški pouk v avstrijskih šolah.** Izšel je odlok, da se v avstrijskih šolah uvede intenziven pripravilni vojaški pouk. Učenci se bodo učili rokojanja s poljskim brzojavom, opremljeni s plinskimi krinkami v popolni vojni opremi. Razen tega bodo tako učenci kakor profesorji hodili na posebne strelske tečaje. (»Slovenec«, 15. I.)

— **i Bednostni fond.** Minister za socialno politiko je izjavil: Vprašanje brezposelnosti se pojavlja pri nas le sezonsko. Izdali bomo posebno odredbo, po kateri bo moral vsak, ki služi, oddati enodnevni zaslužek v novi sklad za brezposelne. (»Jutro«, 14. I.)

— **i Razrešitve šol. upraviteljev, postavitve novih šol. upraviteljev, odpust iz službe in napredovanja** so objavljena v »Slovincu« od 14. januarja.

— **i Zaradi neuspeha pri občinskih volitvah v Ribnici na Pohorju** — piše »Delavska

politika« z dne 9. I. — so vzeli na piko prav po nedolžnem enega učitelja in kaplana L., ki je nastopil na shodu JRZ proti govorniku ravnatelju Cirilove tiskarne in duh. svetniku g. Hrastlju. List dodaja še: Nasprotniki naj pomislijo, kaj delajo; ogromna večina prebivalstva je s sedanjiimi šolniki in g. kaplanom zadovoljna, zato naj nam nikar nihče ne skoša vsiljevati kakšnih drugih prosvetiteljev.

— **i Smernice bodočega občinskega gospodarstva v Kranju.** Zupan Česenj je poročal na gospodarskem sestanku na Primskovem: Nova šola je najvažnejše vprašanje, ki pa bo v 14 dneh urejeno, gre samo še za denarna sredstva. Proračun nove šole znaša 9 milijonov dinarjev, toda skušalo se ga bo znižati za 6 milijonov. Šola na Primskovem naj bi se nadalje ostala in naj bi bila to nekaka kmečka nadaljevalna šola, dočim bi bila nova v mestu tip meščanske šole, baza za nadaljnje šolanje. (»Delavska politika«, 13. I.)

— **i Iz obrtne šole na Jesenicah** je bil izključen učenec Jugovic, ker je razlagal svojim součencem, da je bil Kristus komunist. (»Na Mejah« in »Delavska politika« od 13. I.)

— **i Ob premostitvi šol. upravitelja Belca** iz Križevcev v Šafarsko prinaša »Mariborski večernik« od 12. I. celo kolono dolg članek o njegovem zaslužnem delu.

— **i V poljskih srednjih šolah** je ministristvo sklenilo ukiniti v višjih razredih skupni pouk fantov in deklet. Odslej tudi ne bo mogoče ustanavljati zavodov, kjer bi bil pouk mešan. (»Mi mladi borci«, 15. I.)

— **i Angleščina je uvedena kot obvezni predmet** na srednjih šolah v Nemčiji, obenem je zmanjšano število učnih ur za romanske jezike. (»Nova doba«, 15. I.)

— **i O potrebi novega šolskega poslopja** v Murski Soboti je izšel daljši članek v »Murski Krajini« od 17. I.

Učiteljski pravnik

— **§ F. O. iz R.** Na Vaše vprašanje sporočamo: V področju osnovne šole ne obstoja zvanje »inspektor«, temveč le sreski in banski šolski nadzornik.

— **§ Tovariše predsednike sreskih društev** prosim, naj izvolijo razpečati poslane tablice »Moji prejemki« na prihodnjem zborovanju in me o uspehu obvestiti, ostale tablice pa vrniti. V. G.

— **§ Vprašanje iz V.:** »Ali pripadajo učiteljem narodnih šol v trgu poleg stanarine (150 din) tudi drva?«

Odgovor: Ne! V navodilih IV SNo 1126/1 iz leta 1936., stran 3, točka 2., se nanaša na učiteljstvo v vaseh, ne pa v trgih!

— **§ Vprašanje:** Poročen sem z učiteljico. Ali bova od banovine prejela oba 4,5 m² kuriva, ozir. denar za to količino kuriva, ali pripada kurivo samo možu, ženi pa ne — in koliko — v novi odredbi v tem ni jasnosti.

Odgovor: Ako službujete v istem kraju, ali imate skupno gospodinjstvo, pripada le možu za 9 m².

Naša gospodarska organizacija

— **g VARČEVANJE JE VEDNO NA MESTU.** Kdor ima možnost za štedenje, naj pristopi kot član v društvo za zgradbo Učiteljskega obmorskega doma. — Vsaka bojažen je izključena, ker bomo gradili dom z lastnim kapitalom in z lastnimi razpoložljivimi sredstvi v obliki štedenja. Mesečni prispevki znašajo od 20 do 100 din. — Prijave pošljite na Društvo za zgradbo Učiteljskega obmorskega doma v Ljubljani, **Frančiškanska ulica 6/I.**

V a b i l o
ZADNJEMU OBČNEMU ZBORU
Učiteljske Gospodarske Poslovalnice,
r. z. z. o. z. v Mariboru — v likvidaciji,
ki bo v nedeljo, dne 14. februarja 1937,
ob 10. uri v Učiteljskem domu v Mariboru.

Dnevni red:

Izbris zadruge iz zadružnega registra radi izvršene likvidacije.

Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostnega števila zadružnikov navzočih, se vrši končni občni zbor četrt ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom po čl. §§ 29. in 34. zadružnih pravil.

Likvidatorja:

Ivan Womer, s. r. Ivan Lovše, s. r.

— **g Učiteljskemu Domu v Mariboru** je ob priliki svoje šestdesetletnice o božiču poklonil tov. Ivan Lukman, šolski upravitelj v poklju, 500 din z geslom:

»Za križev šest teh pet sto
darilo moje Domu bo!«

Za ta velikodušni dar se mu najiskrenejše zahvaljujemo. Še na mnoga leta!
Naj bi imel mnogo posnemalec!

M. Kožuh, blagajnik.

— **g Članom »Samopomoči učiteljskih otrok v Ljubljani«.** Nekateri člani vprašujejo, zakaj so morali v januarju plačati tolike prispevke. Vsem tem in drugim v pojasnilo. Vsako leto je treba v mesecu januarju plačati za vsakega zavarovanega otroka 10 din upravnine in 5 din za rezervno za podpore. Plačati je bilo tudi 10 din odpravnine za 36. primer polnoletnosti. Skupaj torej za enega otroka 25 din in 1 din poštne. — V letu 1936. so bile izplačane odpravnine sledečim zavarovancem: Hude, Jaklič, Jankovič, Kosec, Kovačec, Petrovič, Šmajdek.

Načelnstvo.